

Работещи институции – фактор за развитие

Политическите институции трябва да бъдат разглеждани като системи от правила и норми, които осигуряват определен социален и политически ред. Те са в основата на постигането на устойчив растеж особено за държави като България, които не разполагат с големи залежи на природни ресурси. Стабилните демократични институции сами по себе си са елемент на правовата държава и гаранция за правата на човека, а международното сътрудничество е един необходим и незаменим инструмент за по-успешното преодоляване на възникващите проблеми в развитието на демократичния процес в страната. Корупцията, вълната от популисти и месици могат да бъдат превъзможани само чрез силни реформи и работещи институции, които прилагат еднакви правилата за всички граждани. Електронното гласуване, управление и правосъдие са част от мерките, които ще спомогнат за повишаване на представителността, ефективната комуникация и доверието, които са пътят към демократичното развитие на страната ни.

В годините на прехода, чрез редица реформи, в България се постигна много в подобряването на дейността на институциите, но все още има над какво да се работи. Корупцията като съществен проблем от българската действителност продължава да е актуален. Засилва се необходимостта от интеграционни процеси между българските и международните институции в борбата с това разграждащо българската държавност и общество явление. За да ограничи корупцията „плъзнала” в обществените среди българското общество трябва да положи много усилия. Аз съм сигурна, че ще преодолеем и тази трудност, защото не бива да допуснем, тя да се превърне в граница между нас и Европейския съюз. Корупцията предизвиква и друг дефицит, който трябва да се преодолее, а именно липсата на доверие на гражданите към институциите. Приоритет за страната ни трябва да стане възвръщането на вярата в тях, тъй като идеите на политиците и на гражданите могат да намерят своята реализация само чрез тях.

Друг съществен проблем, който е на дневен ред както в България, така и в Европа, а и в световен мащаб в момента е появата на месици и популисти. Те винаги идват в тежки времена, експлоатират страховете на хората и никога не водят, който и да било проблем до трайно решение. Ако допуснем все по-агресивният популизъм да зарази и пряката демокрация, последиците могат да бъдат непредвидими. Доказателство за това е случилото се във Великобритания. Една велика сила, символ на либералната демокрация, реши да се изолира сама отново в националните си граници. На твърдото мнение съм, че месиците и популистите са вредни за всяко общество. Трябва да се стремим към силни институции, които са способни да генерират еднакви правила за всички. С гласа си трябва да подкрепим устойчивите решения, да дадем път на ценностите и морала, на демокрацията, на мира и свободата.

Фактор за повишаването на представителността и на доверието в институциите според мен е електронното гласуване. Въвеждането на едно такова гласуване би било полезно за страната ни. Освен, че ще намали контролирания вот, спестява разходи, осигурява по-сигурно отчитане и преброяване на гласовете, този начин на гласуване ще доведе и до по-висока избирателна активност и повече хора ще се чувстват политически представени. Българите зад граница, както и много граждани в страната ще могат много по-лесно да участват в избори и референдуми. Електронното гласуване е пътят към демократичното развитие на страната.

Електронното управление е друг улеснен, достъпен и ефикасен начин за комуникация и контрол върху институциите, който подкрепям. Сред основните му цели е повишаване удовлетвореността на гражданите и насърчаване на тяхното участие в правителството.

Подобряване на ефективността на работа и качеството на услугите, предоставяни от изпълнителната, съдебната и законодателната власти, да направи възможно обменянето на информация между отделните административни информационни системи, и като цяло да предлага по-добри услуги на гражданите и бизнеса са също сред основните цели на електронното правителство. Електронното управление на първо място е начин на обработка на информацията и начин на работа в администрациите на държавата по електронен път. Това включва всички аспекти на комуникация между ведомствата, между служителите или между администрациите по електронен път. Вторият основен аспект на електронното управление е пряката полза за гражданите и за бизнеса. Тя е, че в момента, в който заработи моделът, всеки от нас - гражданин или представител на бизнеса, ще има възможност за електронен достъп до информацията на държавата, до публичните данни и достъп до услугите по електронен път.

Много съществена реформа на съдебната система, която аз силно подкрепям, е безусловно свързана с въвеждането на електронното правосъдие. Електронното правосъдие в България е свързано с прозрачност на работата на органите на съдебната власт. Въвеждането на мерките за електронно правосъдие следва да гарантира еднаква степен на ефективност на органите на съдебната власт и на техните администрации при осъществяване на компетенциите им. Едновременно с това те трябва да осигурят най-малко същото ниво на сигурност за реализацията на процесуалните права на гражданите и сигурност на оборота като цяло. Всеки гражданин ще може да проследи движението на неговата преписка и дело и да се установи, къде се забавя и поради каква причина. Тази възможност за проследяване ще рефлектира и върху нови методи за административен и обществен контрол върху работата на съдебната система. Възможността за използване на централизирани системи ще доведе до генериране на статистически данни, необходими за вземане на политически и структуроопределящи решения за оптимизиране на товареността на магистратите по райони, по групи дела, по видове органи и други критерии. Внедряване на електронното правосъдие и на единни централизирани системи ще реши проблемите с децентрализираната поддръжка на множество системи и свързаните с това огромни месечни разходи. Икономииите касаят и държавния бюджет и брутният вътрешен продукт предвид спестяванията на милиони човечески часове време за пътуване на хора за физическо присъствие за подаване на документи и справки в помещенията на органите на съдебната система.

Работещите институции са в основата на всяка една демократична държава. В тази връзка България има конкретни постижения и продължава своето развитие, но това зависи и от всеки един от нас, за да успеем да изградим демокрация от европейски тип, в която човешките права и свободи и върховенството на закона са над всички.